

ROSES
CULTURA

Assumpció Mateu

Les Ombres del Blau

Del 9 d'octubre al 20 de desembre de 2026
Sala d'exposicions de la Ciutadella de Roses

Ajuntament de Roses
www.roses.cat

Assumpció Mateu

Les Ombres del Blau

Les Ombres del Blau

Hi ha llocs que contenen molts temps.

La Ciutadella de Roses n'és un. Un lloc on les pedres conserven les empremtes d'allò que hi ha passat i on el paisatge recorda que, davant seu, hi ha hagut sempre el mateix mar.

En l'obra de l'Assumpció Mateu, el mar Mediterrani no apareix únicament com una imatge: es converteix en una experiència. El blau, el seu blau, es converteix en alguna cosa més que color.

És espai, profunditat, horitzó i memòria, però també és absència. En l'obra de l'Assumpció Mateu, la superfície mai és una superfície innocent. La matèria s'hi acumula i s'hi transforma.

Com diu l'artista, utilitza pigments, terres, pols... per crear signes, cal·ligrafies i, amb capes, construeix una pell que després és sotmesa a l'erosió de l'aigua.

Grava i erosiona, per intentar trobar aquesta calidesa del pas del temps.

La pintura es converteix i, al mateix temps, es desfà. Aquest procés, laboriós i alhora molt viu, connecta directament amb una de les idees fonamentals de l'exposició.

Com la Mediterrània, les obres acumulen vestigis. La memòria no és mai intacta.

És aquí on el treball de l'Assumpció Mateu connecta profundament amb el lloc on aquesta exposició es presenta.

La Ciutadella de Roses és també una superfície de capes, de restes, d'empremtes.

Com les obres de l'Assumpció Mateu, el lloc ens obliga a mirar més enllà de la superfície.

I davant nostre, el mar.

Un mar que ha connectat. És en aquest Mediterrani imaginat i el Mediterrani viscut on apareixen les ombres del blau.

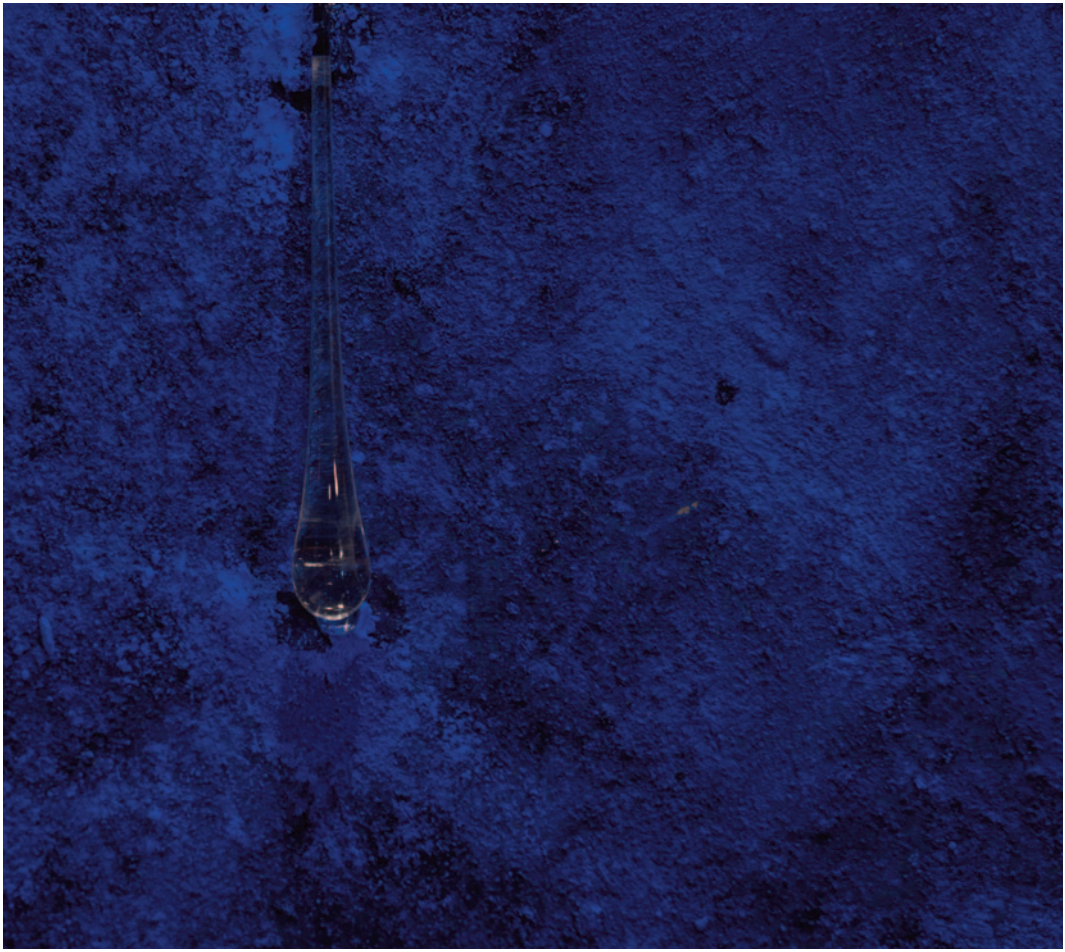
El blau com a viatge.

Entrar en aquest espai per endinsar-nos en un mar.

Un mar que abans de ser frontera va ser camí.

Un mar que ha estat memòria de trobades i també d'enfrontaments.
Aquesta és una de les tensions que recorren "Les ombres del blau":
La bellesa i la ferida
La memòria i el present
El pont i la frontera
La partida i l'arribada
I potser aquesta exposició ens convida a tornar-lo a mirar.
Un espai on el blau mai no és només blau.
Un espai on cada arribada compta una partida.
Un espai on cada viatge deixa una empremta.
És pèrdua.
És vida.
És distància.
És esperança.
És memòria.
I és també un horitzó.
Benvinguts al viatge.

Pilar Farrés
Comissària de l'exposició

Fragment – Naufragi
”Ombres en el Blau” 2026

Blau: Identitat Mediterrània

Res no uneix tant com l'aigua.
– Hegel, "Lliçons sobre la filosofia de la història"

A la seva obra Històries, Heròdot –al segle V a.C.– ja parlava del Mediterrani com un pont entre cultures. Un espai de connexió i comerç entre els pobles del que esdevindria Europa, Àsia i el nord d'Àfrica. Però no era únicament això. L'historiador clàssic també parlava de com aquest mar nostre era alhora un espai d'unió i de conflicte. Des de llavors –al voltant d'uns 2.500 anys després– sembla ser que aquest Mediterrani esdevé més aviat un escenari de guerra, mort i dolor que no pas de connexió entre les seves gents.

Amb Les Ombres del Blau, Assumpció Mateu convida al públic a reflexionar sobre el paper que té actualment el Mediterrani i com ha evolucionat amb el pas del temps. Des dels anys d'Heròdot, on mercaders fenicis, grecs, egipcis… viatjaven per les aigües del nostre mar per obrir rutes comercials i compartir coneixement, fins avui, on el nostre mar s'ha convertit en la major fossa comuna del món. De la mateixa manera, l'obra de l'artista ha passat d'un discurs on el mar era un pont entre cultures, com a Símbols i Escriptures, a un paisatge més hostil –com és el seu Mar roent.

El Mediterrani ha estat una part fonamental no només de l'obra d'Assumpció Mateu, sinó també del seu paisatge vital, i és per això que aquesta exposició es pot entendre com una mena de retrospectiva temàtica en la que podem endinsar-nos de la mà de la seva artista, presentada a partir d'un color que predomina al llarg de tota l'exposició: el blau. Un blau profund, viu, misteriós, hipnòtic… Un blau al qual l'artista sap trobar-li tota mena de matisos que li donen noves dimensions i amb el qual ens transporta a indrets secrets i ens evoca tota mena de sensacions. Un blau que recorda les paraules de Hegel: "El mar ens dona la idea de l'indefinit, l'il·limitat i l'infinit."

Tal com el nostre mar ha servit de pont entre les cultures que l'envolten, l'obra de Mateu ha esdevingut també, a la seva manera, un nexe cultural entre el Mediterrani

de ponent i de llevant. Els seus blaus han voltat des de Catalunya fins al Líban (i més enllà), servint de mirall entre els dos extrems d'aquest mar.

Ja l'any 2005 el crític d'art libanès Joseph Tarrab escrivia el següent sobre l'artista: "En l'imaginari d'Assumpció Mateu, la Mediterrània és un pergamí, un palimpsest, un còdex, un intertext que reclama reflexió, exegesi, explicació, interpretació. [...] Les seves arcades són també les dels pòrtics, les portes, les finestres, les escales, obertures cap a l'altre i cap al món, intermediaris entre els homes, les societats, les ideologies i les mentalitats, símbols d'acollida i de solidaritat en aquests temps de tancament de fronteres i de rebuig de les onades d'immigrants clandestins del Sud."

Aquestes inquietuds que l'artista ha tingut al llarg dels anys, tornen a agafar força en l'actualitat. El genocidi a Palestina, els milers de morts al fons del Mediterrani, el Sahara Occidental, la passivitat d'Europa en vers a això… Tot plegat ha servit com a catalitzador perquè Assumpció Mateu tornés a posar el focus en el nostre mar, i el dolor que l'envolta, però sense oblidar els ponts que el connecten.

Exposar Les Ombres del Blau a Roses atorga una nova dimensió a les obres. La ciutat encarna així la vessant més lluminosa de la mirada de Mateu sobre el Mediterrani: un pont entre cultures, un espai de trobada i coexistència. Encara que també evoca la cara més dolorosa, quan ha esdevingut l'escenari de nombrosos conflictes, des de la Segona Guerra Púnica (218–201 a.C.) fins la Guerra Civil (1936–1939).

Aquesta selecció d'obres blaves i mediterrànies d'Assumpció Mateu ens conviden a reflexionar sobre el paper que juga el nostre mar en l'actualitat. Però, quin és el Mediterrani que volem? El de les fronteres? O el dels ponts? Ara deixeu-vos emportar pel mar de l'artista i creueu les Portes del Mediterrani per endinsar-vos en el blau.

Teymur Faris

“La Mar: un estat” 2003
Tècnica mixta sobre tela, 200 x 180 cm.

“ El mar ens dóna la idea de l’indefinit, l’il·limitat i l’infinit.”

Hegel, “Lliçons sobre la filosofia de la història”

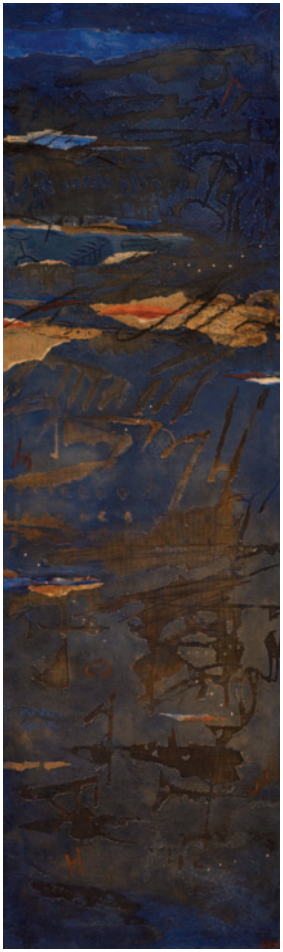
Fragment – “Origen: Pre-escriptura” 1995
Tècnica mixta sobre tela, 195 x 97 cm.

“Les portes del Mediterrani”
Escultura en ferro, 50 x 50 cm.

Foto de l'Artista treballant al seu estudi a Jafre
Fotografia de Teymur Faris

“En el Blau” 2000 | “Llum de llevant” 2000 | “Empremtes” 2001
Tècnica mixta sobre tela, 200 x 60 cm.

“En la Terra” 2001
Tècnica mixta sobre tela, 200 x 60 cm.

“Finestra a l’univers” 2023
Ferro i mixta, 30 x 42 cm.

“Rastres fenicis” 2003
tècnica mixta sobre ferro, 40 x 40 cm.

“Blau infinit” 2025
Acrílic i pigments sobre tela, 200 x 180 cm.

BLAU

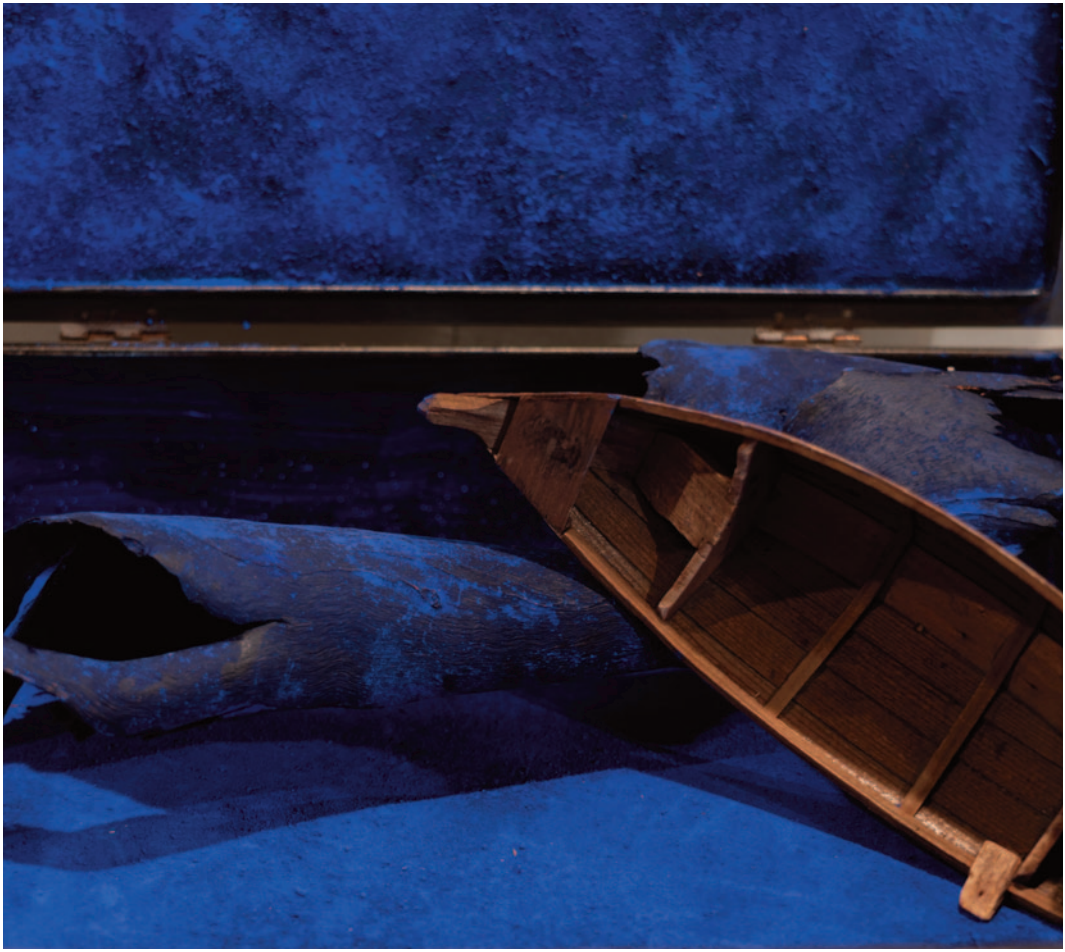
És el més profund dels colors, en ell la mirada es fon sense trobar obstacles i es perd en l'indefinit.
És el color més immaterial, la natura ens el presenta solament fet de transparència, de buits acumulats, buit de l'aire, buit de l'aigua…
És immaterial en si mateix. Pel camí de l'indefinit, on el real es transforma en imaginari.

Assumpció Mateu

“Origen: Pre-escriptura” 1995 | “Símbols i escriptures” 1995
Tècnica mixta sobre tela, 195 x 97 cm.

“Naufragi” 2025
Fragment Poema visual. T. mixta.

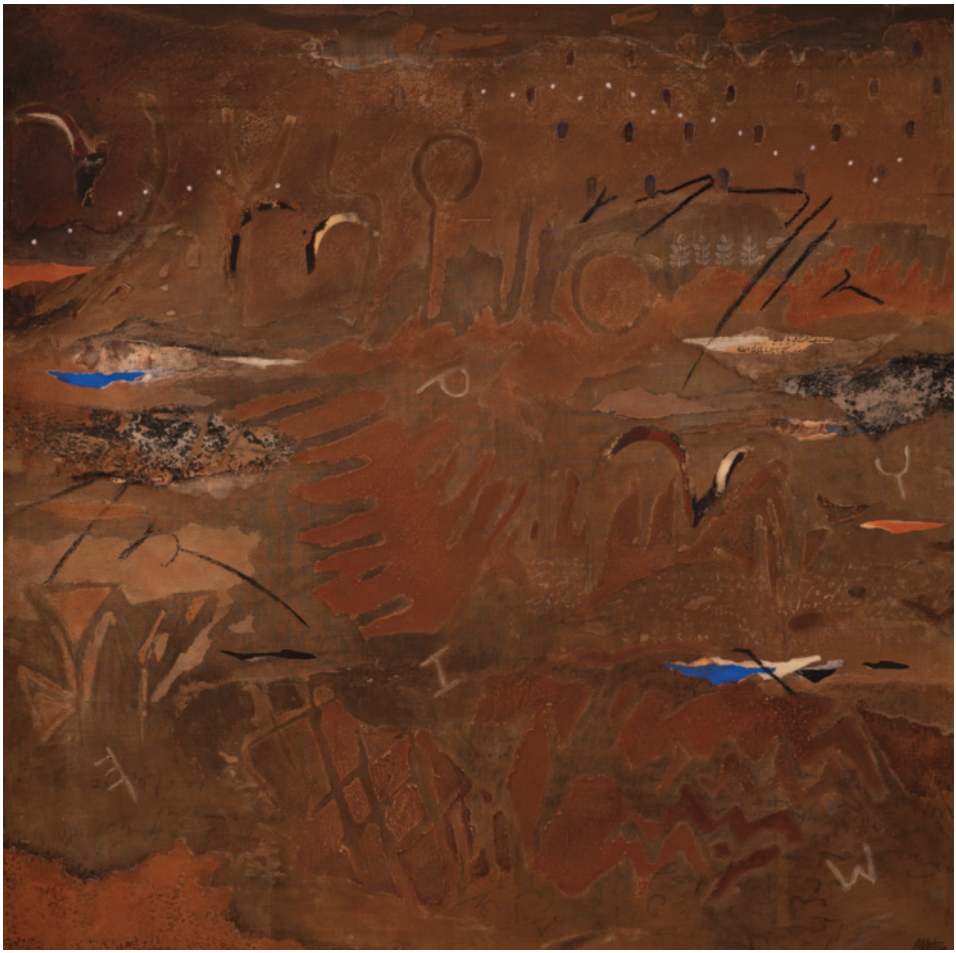
“Signes i cal·ligrafies-VII” 1996
Tècnica mixta sobre tela, 73 x 54 cm.

“Aquest mar no és ja un mar,
és un mur,
un abisme
profund com el dolor.”

Marc Granell, “Mediterrani” (Tard o d’hora, 2006)

Pulsions universals” 2025
Tècnica mixta sobre tela, 200 x 180 cm.

”Llum immemorial: Mediterrània” 2000
Tècnica mixta sobre tela, 130 x 130 cm.

“Mar roent” 2016
Tècnica mixta sobre tela, 200 x 180 cm.

“NAKBA” 2026

Poesia visual, finestra de fusta, cendres i claus

Assumpció Mateu (Girona, 1952)

Inicia els estudis de pintura el 1970 a l'Escola Superior de Belles Arts Sant Jordi de Barcelona, on es llicencia el 1975, mentre estudia Disseny Gràfic a l'Escola Elisava. El 1979 comença la seva activitat docent a la Facultat de Belles Arts de Barcelona.

El 1984 rep una beca d'investigació en Arts Plàstiques de la Generalitat de Catalunya, que la porta a Romania i París per aprofundir en els orígens de Brancusi. El 1988 obté el doctorat en Belles Arts amb la tesi Percepció: Color i Pensament i participa al Triangle Workshop de Nova York, dirigit per Anthony Caro. També és convidada al Salon des Réalités Nouvelles de París.

El 1990 abandona la docència per dedicar-se plenament a la creació artística. Participa en exposicions internacionals, entre les quals destaquen el Salon Comparaisons de París (1998 i 2000), la Biennal Graphica Creativa de Finlàndia (2002) i diversos projectes artístics a la Xina (2017-2018).

La seva trajectòria ha estat acompanyada de nombroses publicacions monogràfiques i catàlegs, entre els quals destaquen La mirada de l'espai interior (2005), Presons íntimes (2009), La mirada poètica (2010) i El bosque quemado (2011).

El 2015 crea una obra escultòrica per a l'espai La Vinya dels Artistes, de Mas Blanch i Jové. El 2018 és seleccionada per al Premi d'Escultura de la Fundació Vila Casas i participa en el projecte 55 Urnes per la Llibertat.

En els darrers anys ha desenvolupat nombrosos projectes artístics i escultòrics vinculats a la cultura, la memòria i el compromís social. Destaquen el cartell del Festival del Pare Manel (2022), el guardó La Mosca de Sant Narcís del Col·legi de Periodistes de Girona (2022), el cartell de la Processó de Verges La dansa de la Mort (2024), l'escultura Finestra a l'univers per al Premi Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans i l'obra Absències vitals, dedicada al dol neonatal, al cementiri de Jafre.

El 2025 és seleccionada per al projecte Pioneres de l'art a Girona, organitzat pel Bòlit, Centre d'Art Contemporani, i participa en el Festival Pepe Sales de Girona i en tres edicions d'Empordoneses. El 2026 hi torna a participar i és escollida per crear l'obra representativa de la Passió d'Olesa de Montserrat, que il·lustra el cartell de l'edició i s'incorpora a la col·lecció de la institució. La seva activitat recent inclou també l'exposició-instal·lació Pulsions universals, realitzada a quatre mans a la Capella de Sant Joan de Vilafranca del Penedès, i la participació en Mirar, parlar, picar: converses amb artistes al Museu de l'Empordà, a Figueres. Una obra seva ha estat seleccionada per representar el vi La Scala 2018 del celler Jean Leon.

Papallona
Fotografia de l'artista

Porta de mar de la Ciutadella de Roses
Fotografia cortesia de l'artista

HORARI DE SALA / INFORMACIÓ / CRÈDITS

Horaris de la sala_

- De dimarts a dissabte:
  de 10 h a 17 h
- Diumenge:
  de 10 h a 14 h

Sala d'exposicions de Ca l'Anita_

Plaça de Sant Pere, 1
Tel. 972 15 07 04

Més informació_

Dep. de Cultura i Festes
Tel. 972 25 24 00
www.rosescultura.cat

Crèdits_

Comissària de l'exposició:
Pilar Farrés

Fotografia:
Jaume Cusí

Producció:
Departament de Cultura i Festes
de l'Ajuntament de Roses

Ajuntament de Roses
www.roses.cat

ROSES CULTURA
AJUNTAMENT DE ROSES

ROSES CULTURA
AJUNTAMENT DE ROSES

Ajuntament de Roses
www.roses.cat

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Diputació de Girona